

de levenswijze hem niet zinde.²⁷ Maar voor evangelisatie-arbeid kende hij geen beter voorbeeld. Ook later hebben theologen de waarde van het methodisme onderstreept. M. van Rhijn vertelt hoeveel Is. van Dijk hield van de tentzending.²⁸ J.H. Gunning J.Hzn, redacteur van *Pniël*, woonde graag bidstonden in methodistische geest bij en herhaalde elke dag John Wesley's les: 'I the chief of sinners am, but Jesus died for me'. In *Pniël* nam hij anecdotes op over Wesley's leven en artikelen over methodisten-dominees als Lex van Poplar.²⁹ M.J.A. de Vrijer heeft J.H. Gunning J.Hzn getypeerd als een Nederlandse Wesley, voor wie de wereld zijn parochie was. De Vrijer was regelmatig medewerker, hij is nog een jaar na Gunning's dood redacteur van *Pniël* geweest. A.K. Straatsma kwam in *Pniël*³⁰ voor zijn methodistische overtuiging uit en schreef dat de 'allesbeheerschende eisch voor een prediker niet begaafdheid is, maar dat hij bekeerd is' en behoefte heeft over het verkregen bezit te spreken.³¹ In die lijn was 'Pniël'-Gunning ook een vriend van het Leger des Heils, de beweging, die toen het op Wesley teruggaande methodisme burgerlijk werd, de oude trend op nieuwe wijze voortzette. Het trok de wereld door op zoek naar de paria's van de maatschappij. Er werd niet gewacht tot de mensen zelf zouden komen. Het Leger ging naar hen toe, benaderde hen met eenvoudige liederen en melodien, met een oproep tot beslissende levensovergave en indien mogelijk daarna een actieve medewerking. In Nederland begon dit agressieve christendom kort na de Doleantie. Het sloeg zo aan dat na tien jaar William Booth zelf op bezoek kwam en evangelisatie-samenkomsten leidde. Slechts een kleine stoottroep sloot zich blijvend aan, maar het aantal sympathisanten met

27. Men zie De Liefde's verhalen over slavenbezitters. Hij plaatste die in zijn *Volksmagazijn voor Burger en Boer*, Amsterdam, 1858, 505v. De Liefde achtte het bij slavernij het vreselijkst dat het slachtoffer niet dacht en niet denken mocht (509).

28. M. van Rhijn, 'In Memoriam'. In: Is. van Dijk, *Gezamenlijke Geschriften*, VI, Groningen, [z.j.], tweede druk, 18. In het algemeen leefde binnen de Ned. Chr. Studenten Vereniging een methodistische benadering. Deze kon zelfs zo sterk zijn dat sommigen, die verder veel voor de N.C.S.V. voelden, het te erg vonden, bijv. F.W.A. Korff, zie zijn *Levensbericht MNL 1943/5*, door G. Sevenster, 149. Een 'altijd min of meer weerbarstige sympathie' voor het methodisme vinden wij bij H.M. van Nes (zie *Uit mijn leven*, [z.p.], [z.j.], 270, vgl. 53, 237). Van Nes schreef een boek over John Wesley.

29. J.H. Gunning J.Hzn, *Herinneringen uit mijn leven*, Amsterdam, z.j. [1940] 278; *Pniël*, o.a. 1150 (1914), 13; 2459 (1939), 47v.

30. *Pniël*, 1925, 145; 1925, 252v.; 1931, 403.

31. Eenzelfde drang tot evangeliseren bestond bij vele anderen in de negentiende eeuw en de eerste decennia van de twintigste eeuw. Vgl. wat over het ouderlijk huis van mevrouw J. Wildeboer-Luyting verteld wordt in *Vijftig jaar vrouwenwerk*, Amsterdam, 1932, 41v.